

OD ZÁVISLOSTI K SAMOSTATNOSTI

Zkušenosti z Poradenského centra SPMP ČR

SAMOSTATNOST

- Samostatnost – v dovednostech, sebeobsluha – hygiena, oblékání, jídlo atd. – limity – potřebují vždy určitou míru podpory a péče
- Samostatnost – menší závislost na rodičích a pečujících osobách, případně být schopen žít v prostředí bez rodičů s jinými lidmi

Samostatnost v tom smyslu jako **možnost volby a ovlivnění svého života.**

PLÁNOVÁNÍ BUDOUCNOSTI

- Bezpečí a ochrana – svéprávnost a právní nástroje – je dobré myslet na to, kdo bude dalším opatrovníkem a zajistit změnu opatrovníka včas.
- Finanční zabezpečení – hmotné zabezpečení, práce – zde je dobré myslet na vyřízení dědických záležitostí a tím předejít v budoucnu zbytečným sporům či zneužitím ze strany jiných lidí.
- Hledání domova – bydlení, volný čas – mluvit s člověkem s postižením, že tady jednou rodiče nebudou a připravovat je na život bez rodičů, mluvit o možnostech bydlení a mít připravený plán.

RIZIKA, KDY RODINA NEMÁ PLÁN A NENÍ NIKDO, KDO BY PÉČI ZAJISTIL ČI ALESPON ZORGANIZOVAL

- Umístění osoby s mentálním postižením do pobytového zařízení.
- Do psychiatrické léčebny („krizové lůžko“) a hledáním dalšího zařízení je pověřena sociální pracovnice.
- Umístění do pobytového zařízení ve značné vzdálenosti od původního bydliště a vytržení ze známého sociálního prostředí.
- Pravděpodobnost problémového chování a psychických či psychosomatických obtíží v situaci, kdy je osoba s mentálním postižením již primárně traumatizována ztrátou rodiče.

PROČ JE TO TAK TĚŽKÉ?

- Děti s postižením potřebují menší či větší míru péče a podpory po celý život – vždy budou potřebovat pomoc a podporu od druhé osoby, i když někdy jen minimálně. Přetržení pupeční šňůry je náročné.

V ČEM TO MAJÍ RODIČE TĚŽŠÍ

- Na jejich straně musí být větší míra aktivity
- Menší výběr možností

ČÍM JE ZÁVISLOST MEZI DĚTMI A RODIČI PODPOROVÁNA

○ Ze strany dítěte:

- Jeho zranitelnost, potřeba podpory
- Pohodlnost – péče rodičů mu vyhovuje
- Doma je bezpečí x venku je ohrožení
- Nedostatečné sebepojetí a sebedůvěry (nemám na to)
- Přílišné ztotožnění s rolí poslušného dítěte, které musí poslouchat – „*Já jsem pod rodiči*“
- Nedostatek zkušeností ze života i jinde, než s rodiči, nedokáže si představit možné výhody

ČÍM JE ZÁVISLOST MEZI DĚTMI A RODIČI PODPOROVÁNA

Co může pomoci:

podpora dovedností, nácviky vedoucí k větší samostatnosti, nároky na povinnosti v domácnosti přiměřené samozřejmě k jejich schopnostem a větší míře unavitelnosti, kontakt s vrstevníky a širším okolím, výchova k tomu, že jednou bude potřeba najít třeba i nový domov, kde nebude již bydlet se svými rodiči, bude třeba najít náplň dne, nejlépe práci, pokud to jen trochu půjde atd., bezpečně vystavovat i děti s postižením riziku a učení se z chyb.

ČÍM JE ZÁVISLOST MEZI DĚTMI A RODIČI PODPOROVÁNA

- Ze strany rodiče:
 - Přílišná identifikace s rolí rodiče dítěte s postižením, které potřebuje péči a ochranu.
 - Péče je smyslem života a jedinou náplní – zahlcení péčí a tunelové vidění, kdy jiné zdroje a možnosti už nejsou pečující schopni vidět.
 - Ochrana a podpora je větší než je potřeba
 - Zvnitřněný požadavek na dokonalou péči
 - Myslet na sebe a své potřeby je sobecké
 - Strach, že to dítě bez jejich podpory nezvládne
 - Strach, že dítě bude citově strádat
 - Postoj rodičů, že musí naplnit všechny potřeby dítěte s postižením a snaha uchránit dítě před jakoukoli bolestí
 - Pocity viny a selhání
 - Nedostatečné hranice
 - U starších rodičů již přirozená neochota ke změnám
 - Zaměňování osamostatňování s osamělostí a životem bez podpory

ČÍM JE ZÁVISLOST MEZI DĚTMI A RODIČI PODPOROVÁNA

Co může pomoci:

- Hledat zdroje pomoci a podpory
- Zaměřit se i na sebe, své potřeby – pokud jako pečující osoba vypadnu, nebude postaráno ani o dítě
- Zmírnit nároky na péči, ochranu a uspokojování všech
- Práce s obavami a se strachem
- Vědomí, že když budou situaci aktivně řešit, může se rodičům ulevit
- Plánováním budoucnosti si rodiče můžou zachovat kontrolu nad situací a v případě nespokojenosti mají stále možnost zasáhnout či požádat někoho o pomoc, aby zasáhnul
- Pokud začnou rodiče včas, je možné postupovat velmi pozvolna

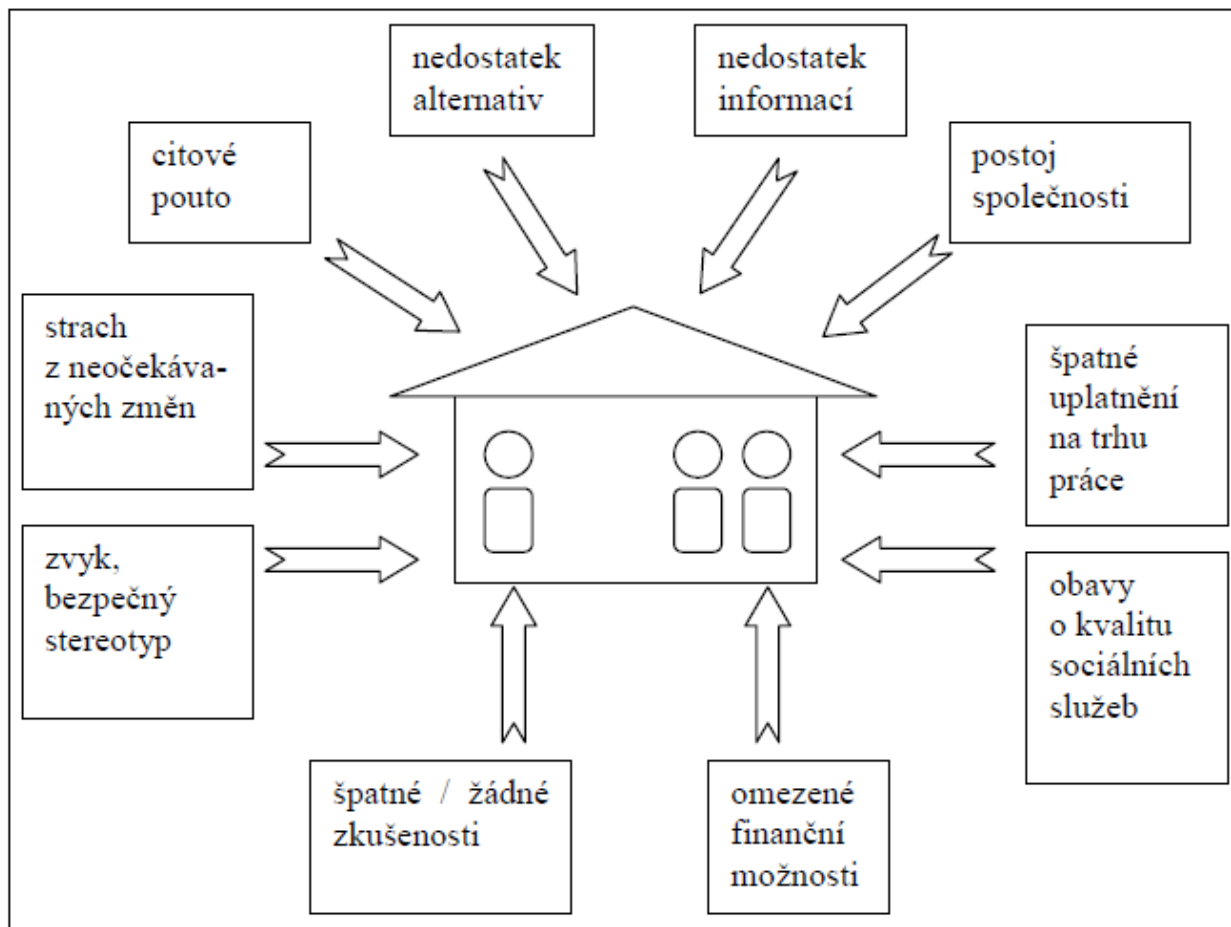
ČÍM JE ZÁVISLOST MEZI DĚTMI A RODIČI PODPOROVÁNA

- Ze strany společnosti, širšího okolí:
 - Nedostatek finanční podpory
 - Nedostatek vhodných škol, bydlení, práce, možností trávení volného času – čím závažnější je postižení, tím ubývá možností
 - Nedostatečná podpora ze strany partnera
 - Nedostatek informací

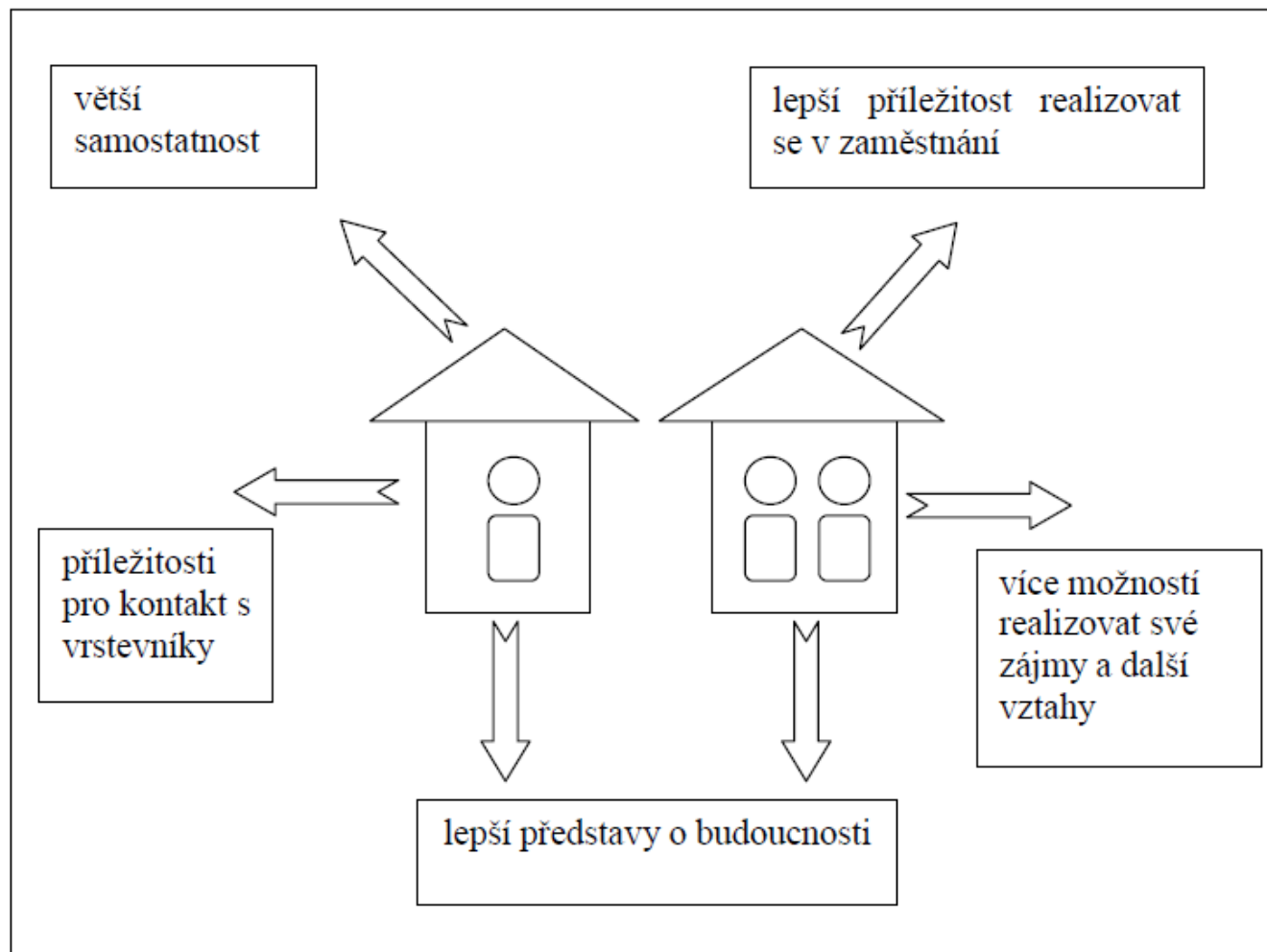
Co může pomoci: dostatečné finanční zabezpečení, podpora partnera, rodiny, širšího okolí, větší možnost výběru, větší informovanost.

ČÍM JE ZÁVISLOST MEZI DĚTMI A RODIČI PODPOROVÁNA

VÝHODY PLYNOUCÍ Z OSAMOSTATNĚNÍ

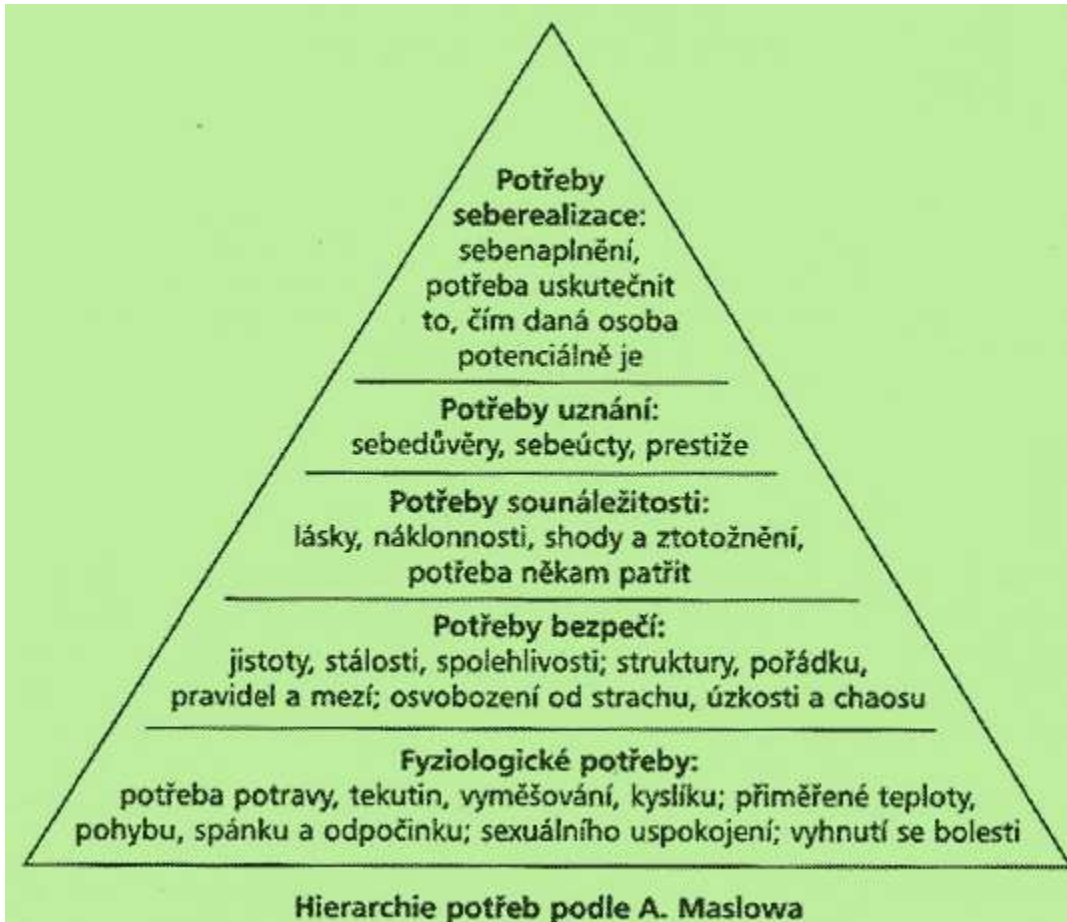

DESATERO PEČUJÍCÍCH OSOB, KTERÉ MŮŽE POMOCI ZMENŠOVAT ZÁVISLOST A PODPOROVAT CO NEJVĚTŠÍ SAMOSTATNOST

1. Nebýt v tom sám, spolupracovat s ostatními rodinami.
2. Vést svého syna či dceru k samostatnosti.
3. Neobklopovat potomka dokonalou péčí.
4. Být informován.
5. Nemít strach z využívání sociálních služeb.
6. Pro začátek využívat ambulantní služby.
7. Svěřit náročnou péči o dceru či syna sociální službě neznamená odsunutí nebo zradu či vlastní selhání.
8. Vyřešit otázku financí a právní podpory.
9. Není nutné svěřit dceru či syna do služby úderem plnoletosti.
10. Nečekat na vlastní nemohoucnost a přemýšlet o plánování budoucnosti.

MASLOWOVA PYRAMIDA POTŘEB

JINÉ ROZDĚLENÍ POTŘEB

Matějček

- Potřeba stimulace – podněty, ani moc, ani málo
- Potřeba smysluplného světa - stálost
- Potřeba lásky – citového bezpečí, vztahů – matka, otec, vrstevníci, partnerský vztah, děti
- Potřeba identity, najít si místo ve společnosti – sebevědomí, sebepřijetí, identita – někam patřit – rodina, přátelé, pracovní kolektiv, volnočasový kolektiv
- Potřeba životní perspektivy, otevřené budoucnosti

JINÉ ROZDĚLENÍ POTŘEB

PBSP potřeby

- Potřeba místa - Kdo jsem? Kam patřím? Kde jsem doma?
- Potřeba sycení – jídlo, pití, láska, pozornost, vyprávění, učení, podněty
- Potřeba podpory – fyzická, podpora k sebedůvěře a samostatnosti, posiluje se důvěra, tvořivost a samostatnost
- Potřeba ochrany – zajištění bezpečí rituály, pravidly, zákony, lidskými právy, morálkou, etickými pravidly atd.
- Potřeba hranic (limitů) – nastavení hranic a limitů, nejsme všemocní

Děkuji za pozornost 😊.
Hodně síly, odvahy a lidí
ochotných pomoci!

